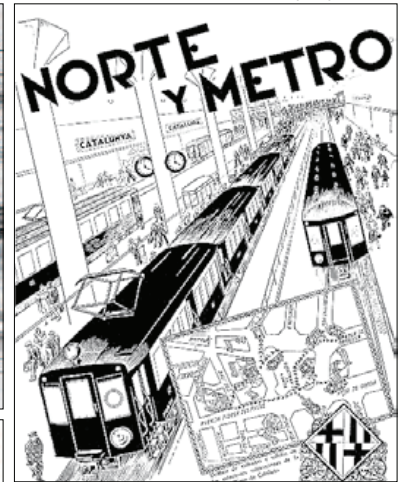

CANVIS ESTRATÈGICS EN LA VIDA QUOTIDIANA

Grandes Almacenes El Siglo
Barcelona
12. Escalera de Mármol al 11

ARXIU EDITORIAL ALBERTI

INVENTS DEL CARRER ▶ Els grans magatzems El Siglo, els primers tramvies i metros, bústies, aparcaments subterranis i la publicitat a la premsa i en pirulins al carrer que van sorprendre els barcelonins.

La Barcelona innovadora

Un llibre analitza com la capital catalana s'ha avançat a l'hora d'implantar novetats de consum, tecnològiques i de restauració ≡ **El funicular** de Vallvidrera va ser únic durant anys

|| CRISTINA SAVALL
BARCELONA

L'automòbil i la primera sala de cine van arribar a Barcelona amb una rapidesa inusual. Però quan la innovació tecnològica depenia de les administracions públiques, la implantació s'alentia i trigava anys a fer-se efectiva.

És el cas de les cabines telefòniques, del tramvia i dels semàfors. Són conclusions extreïdes del llibre *Coses de la vida moderna. 58 invents que han transformat Barcelona* (Albertí), escrit per Ròmul Brotons, autor d'assajos sobre la història quotidiana de la capital catalana, entre ells *Parcs d'atraccions de Barcelona*.

El llibre versa sobre innovacions en mobilitat, consum, restauració, comunicació i mobiliari urbà. «Els invents més importants són de la segona meitat del segle XIX, com ara els gratacels, les escales mecàniques o el metro. No són gens

estrany: al cap de cinc minuts de sortir de casa els has vist tots», explica Brotons.

La instal·lació d'ascensors a l'Eixample va fer que es cotitzés el lloguer de pisos alts. Un dels primers edificis a tenir-ne un va ser l'Ateneu Barcelonès. «El va dissenyar l'any 1906 l'arquitecte modernista Josep Maria Jujol».

A finals del segle XIX gairebé no es veien bústies als carrers. «N'hi havia a les estacions i als estancs. Les de les porteries de veïns no van aparèixer fins al 1915». Madrid va repartir bústies en forma de columna el 1860, però Barcelona no es va animar a fer-ho fins al 1929, coincidint amb l'Exposició Internacional. «Només a Montjuïc, per donar bona imatge als estrangers», precisa l'autor del llibre.

Com a curiositat, el 1878 Antoni Gaudí va dissenyar 20 quioscos amb urinaris. «N'ies van arribar a constru-

RESTAURANTS PIONERS ▶ Can Culleretes, el més antic, va obrir el 1786 al carrer d'En Quintana. A sota, el Núria va sorprendre el 1933 amb els seus rètols de neó.

ir». A Brotons el va sorprendre esbrinar que el funicular de Vallvidrera va ser únic al món durant anys i que la cadira de rodes es va implantar a Barcelona després del tramvia, que va arribar el 1899. «La mobilitat és un concepte modern, no s'entenia com una necessitat prioritària». Un encert de l'Ajuntament de Barcelona va ser apropar el 1911 les obres de l'obertura de la Via Laietana per perforar túnels del metro.

El primer restaurant xinès

L'inventari inclou locals que van sorprendre els barcelonins. El primer restaurant de luxe es va inaugurar el 1861 a la plaça Reial. Es deia Gran Restaurant de France, encara que es coneixia com a Can Justin. «El més antic dels actuals és Can Culleretes», explica Brotons. Les pizzeries van arribar a la dècada dels 50, quan artistes i esportistes d'origen italià,

com Frank Sinatra i Joe DiMaggio, sortien a les revistes menjant pizzes. L'Hotel Colón va transformar el 1959 un dels seus salons en una pizzeria. Els carrers d'Urgell i Buenos Aires i l'avinguda de Sarrià van ser als anys 70 i 80 del segle passat l'epicentre de les pizzeries, que després van proliferar per tota la ciutat.

El Gran Dragón va ser pioner a servir menjar xinès. Va obrir al Gòtic el 1958, quan la presència de restaurants orientals ja era habitual a les grans ciutats europees. «El propietari era un jove catòlic, un estudiant contrarevolucionari becat pel Govern franquista». Va contractar com a cuiners la família Liu, que el 1963 es va instal·lar pel seu compte. Els Kao van substituir els Liu als fogons. Més tard van fundar el restaurant Pekín. «Avui en dia Barcelona té 170 restaurants xinesos».

La plaça Reial va acollir el 1872 El Siglo, grans magatzems a l'estil novaiorquès. El van seguir Can Damians, al carrer de Pelai, Capitol, i El Àguila, a prop de la plaça de la Universitat, i Can Jorba, al Portal de l'Àngel. «Cap va poder resistir davant l'èxit d'una sastreria madrilenya que el 1962 va construir el seu edifici a la plaça de Catalunya: El Corte Inglés». Avui té vuit sucursals només a Barcelona. ≡